APPARATUS
BIBLICUS,
SIVE MANUDUCTIO

AD SACRAM SCRIPTURAM,

Tum clarius, tum facilius intelligendam.

AUCTORE

R. P. BERNARDO LAMY,

Congregationis Oratorii Presbytero.

EDITIO TERTIA VENETA

Juxta noviſſimam LUGDUNENSEM cæteris auctiorem: addita nunc primùm AUCTORIS VITA in ſynopſim redacta.

CUM FIGURIS ÆNEIS.

VENETIIS, MDCCIL.

Apud Laurentium Baſilium.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

VITA
AUCTORIS
IN COMPENDIUM
redacta,
EX AMPLIORI,
QUÆ OPERI DE TABERNACULO FOEDERIS Pariſiis in fol. anno 1720. impreſſo præfigitur.

Bernardus Lamy Cœnomani anno ſalutis 1640. menſe Junio natus eſt. Parentes ejus Alanus Lamy Dominus de la Fontaine, & Maria Maſnier filium ſuum linguas addiſcere, arteſque liberaliores excolere impulerant; quod illi ſtudium primis quidem annis non multum arriſit, ut ipſe teſtatur in primo circa ſcientias colloquio. Aſt ubi primum litteræ ei ſapere cœperunt, in Collegio Cœnomanenſi Patrum Congregationis Oratorii D. N. J. C. ſtudiis operam dedit; quibus ducibus mirum quantum ſive in pietate, ſive in ſcientiis profecerit.

Annum agens XVIII. *Congregationem Oratorii ingreſſus totum ſe Deo, & Eccleſiæ mancipavit. Cœnomano Pariſios profectus domum Inſtitutionis anno* 1658. *ingreditur, ubi religioſis acquirendis virtutibus totus incubuit; quæ eas in ejus animo radices egerunt, ut multiplices per diverſa vitæ illius ſpatia fructus protulerint.*

Fuit ille apprime ingenuus, ut veritatis amans, ac

APPARATUS BIBLICUS,

SIVE MANUDUCTIO AD SACRAM SCRIPTURAM.

LIBER PRIMUS.

CAPUT PRIMUM.

Hebrais, ut dicit Apoſtolus, credita ſunt eloquia Dei, id eſt Scriptura; ad cujus ergo intelligentiam intereſt ſcire qui fuerint Hebræi: Undè illis origo & nomen. Horum diviſio in Tribus, & familias. Qui nati, qui facti Hebræi. Alienigenæ aſciſcebantur in eorum gentem circumciſione.

IN id incumbimus, hanc-ce ad Sacras Scripturas Manuductionem adornantes, ut rerum, quas voluit Deus eſſe apparatum Incarnationis J. C. D. N. veram & claram cognitionem ſubjiciamus. Ergo cùm Reſpublica, quæ ex poſteris Abrahæ, Iſaac & Jacob, ſcilicet ex Hebræis coaluit, typus ſit Chriſtianæ Eccleſiæ, hoc eſt, pii illiùs cœtus, qui à Chriſto cogendus erat, propiùs iſta re-

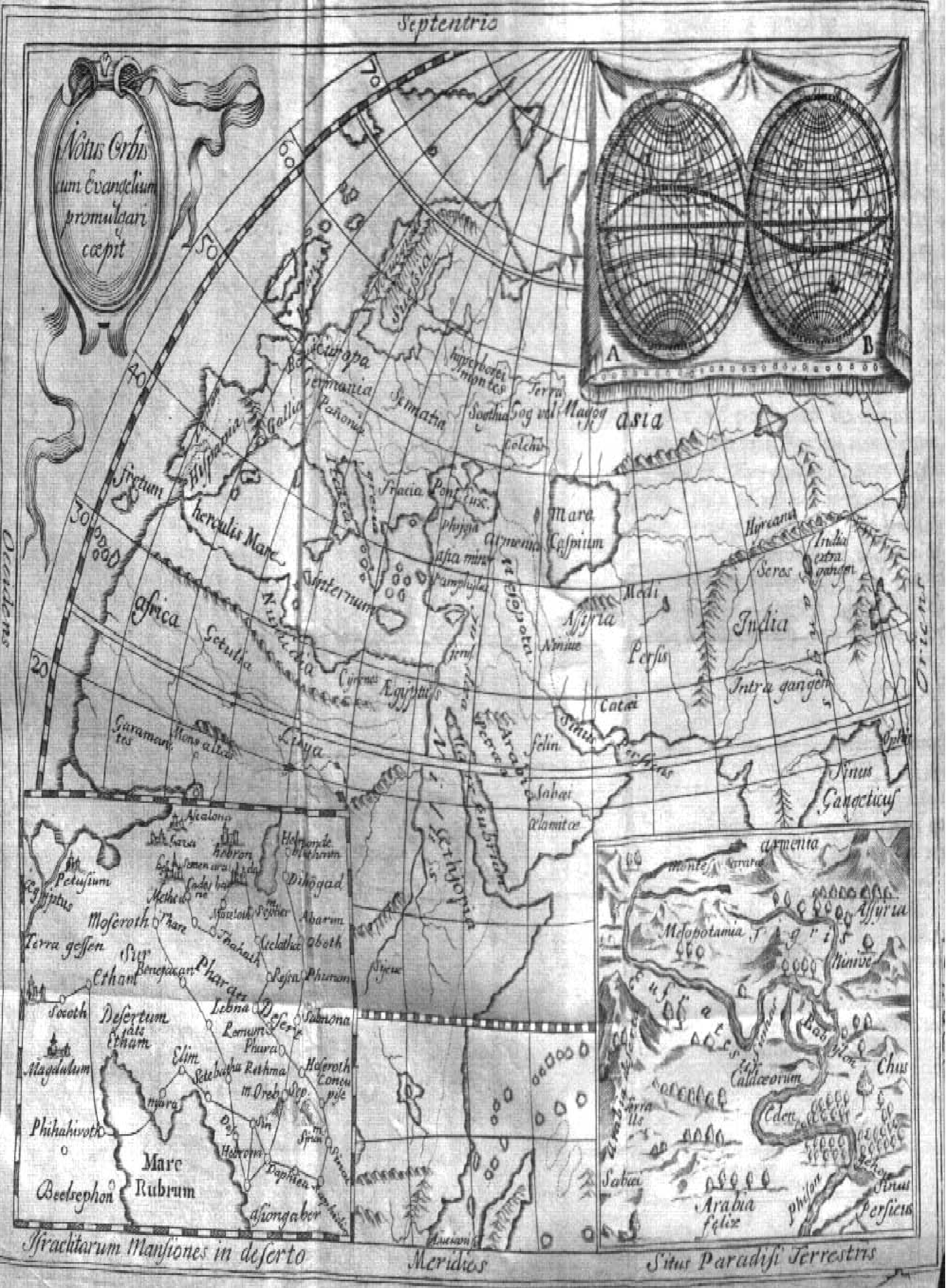
Notus Orbis cum Evangelium promulgari cœpit
Septentrio
Occidens
Oriens
Meridies
Europa
Germania
Gallia
Hiſpania
Sarmatia
Scythia
Fretum
herculis Mare
Mare Caſpium
Armenia
Aſia minor
Aſſyria
Medi
Perſis
India
Seres
Africa
Getulia
Ægyptus
Libya
Garamantes
Catai
Sinus Gangeticus
A
B
Iſraelitarum Manſiones in deſerto
Ægyptus
Terra geſſen
Moſeroth
Etham
Socoth
Deſertum Etham
Magdulum
Phihahiroth
Beelsephon
Mare Rubrum
Elim
Dibogad
Abarim
Oboth
Salmona
Aſiongaber
Situs Paradiſi Terreſtris
armenia
Meſopotamia
Aſſyria
Niniue
Chus
Eden
Arabia felix
Sabæi
Sinus Perſicus

JUDÆÆ et totius TERRÆ ISRAELIS Noua descriptio
AQUILO
AUSTER
OCCIDENS
ORIENS
MARE MAGNUM
Quod et
OCCIDENTALE
CÆLESYRIA
ABILENA
Abyla
ITURÆA
Hermon
Damascus
Libanus
Sidon
Sarepta
Tyrus
SYROPHENICE
TRIBUS ASER
PANEAS
Dan als Paneas et Cæsarea Philippi
AURANITIS
TRIBUS MANASSE
BATANÆA
ſive
GAULONITIS
TRACHONITIS
TRIBUS NEPTALIM
TRIBUS
Ptolemais
Cana
Magedan
Nazareth
Dalmanutha
Capharnaum
Corozaim
Gaulon
Bethſaida
Gamala
M. Thabor
ZABULON
Naim
Genezareth
Tiberias
GALILÆÆ
Gergesa
Gadara
Desertum
Turris Stratonis als Cæsarea
Antipatris
TRIBUS ISACHAR
Scythopolis
TRIBUS
MANASSE
DECAPOLIS
Hippos
Pella
SAMARIA
Joppe
Sichem als Sichar
TRIBUS EPHRAIM
Jamnia
ARABIA
TRIBUS GAD
Azotus
Ascalon
TRIBUS DAN
TRIBUS BENIAMIN
Ierusalem
Bethlem
Jericho
DESERTA
Lacus Sirbonis
Torrens Ægypti
TRIBUS SIMEON
IUDÆA
Bethabara
Bersabee
Macherus
Montanæ Iudææ
Desertum Iudææ
Herodium
Arnon Torrens
Moabitarum Regio
TRIBUS IUDA
MARE MORTUUM
Ennon
Salim
ÆGYPTUS
Amalechitæ
Ismaelitæ Cedar
IDUMÆA
Madianitæ
Scala
Stadia
Leucæ Gallicæ
65
66
67
68
34
33
32

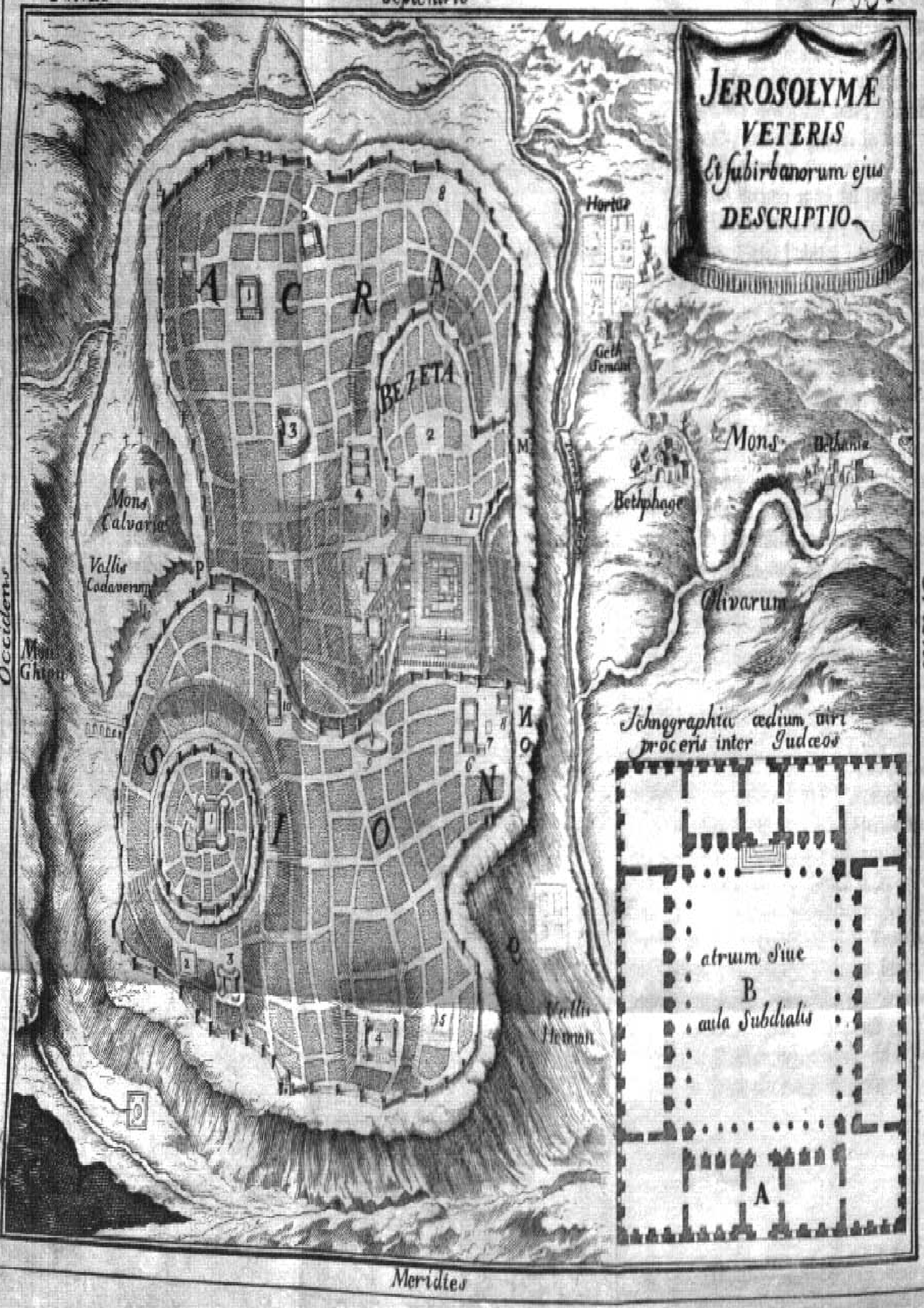
Septentrio
JEROSOLYMÆ
VETERIS
Et ſuburbanorum ejus
DESCRIPTIO
ACRA
BEZETA
Mons Calvariæ
Vallis Cadaverum
Mons Ghion
Hortus
Geth Semani
Mons
Bethania
Bethphage
Olivarum
SION
Vallis Hinnon
Ichnographia ædium viri proceris inter Judæos
atrium ſive
B
aula Subdialis
A
Occidens
Oriens
Meridies

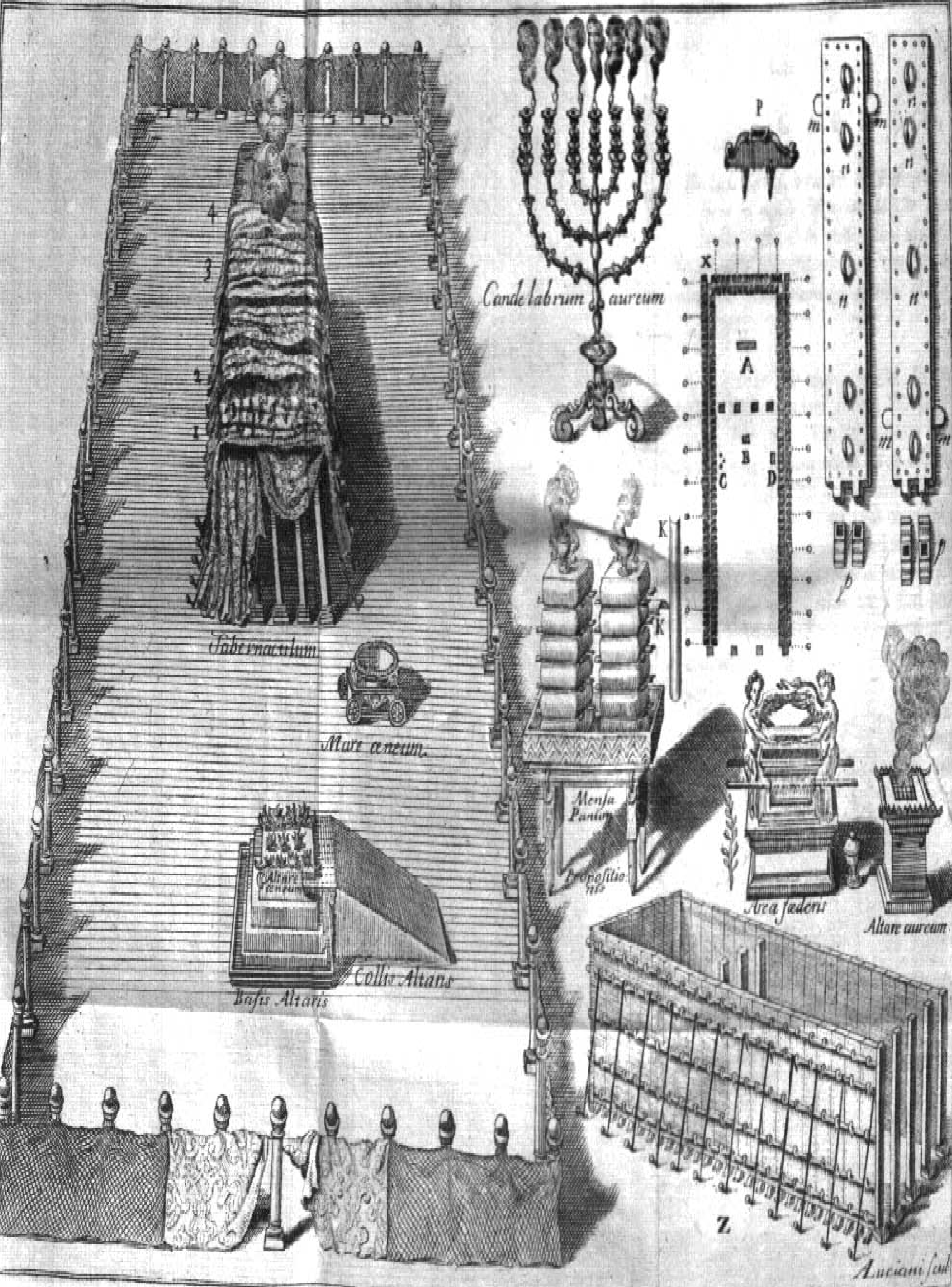
Candelabrum aureum
P
X
A
B
C
D
K
Tabernaculum
Mare æneum
Mensa Panum Propositionis
Arca fœderis
Altare aureum
Collis Altaris
Basis Altaris
Z.
A. Luciani sculp.

TAB. V.

Ichnographia Siue Vestigium Templi hierosolimitani ex notione quæ conflari potuit magis Consentanea descriptionibus Prophetæ Ezechielis Iosephi historici et Iudæorum Talmudistarum.

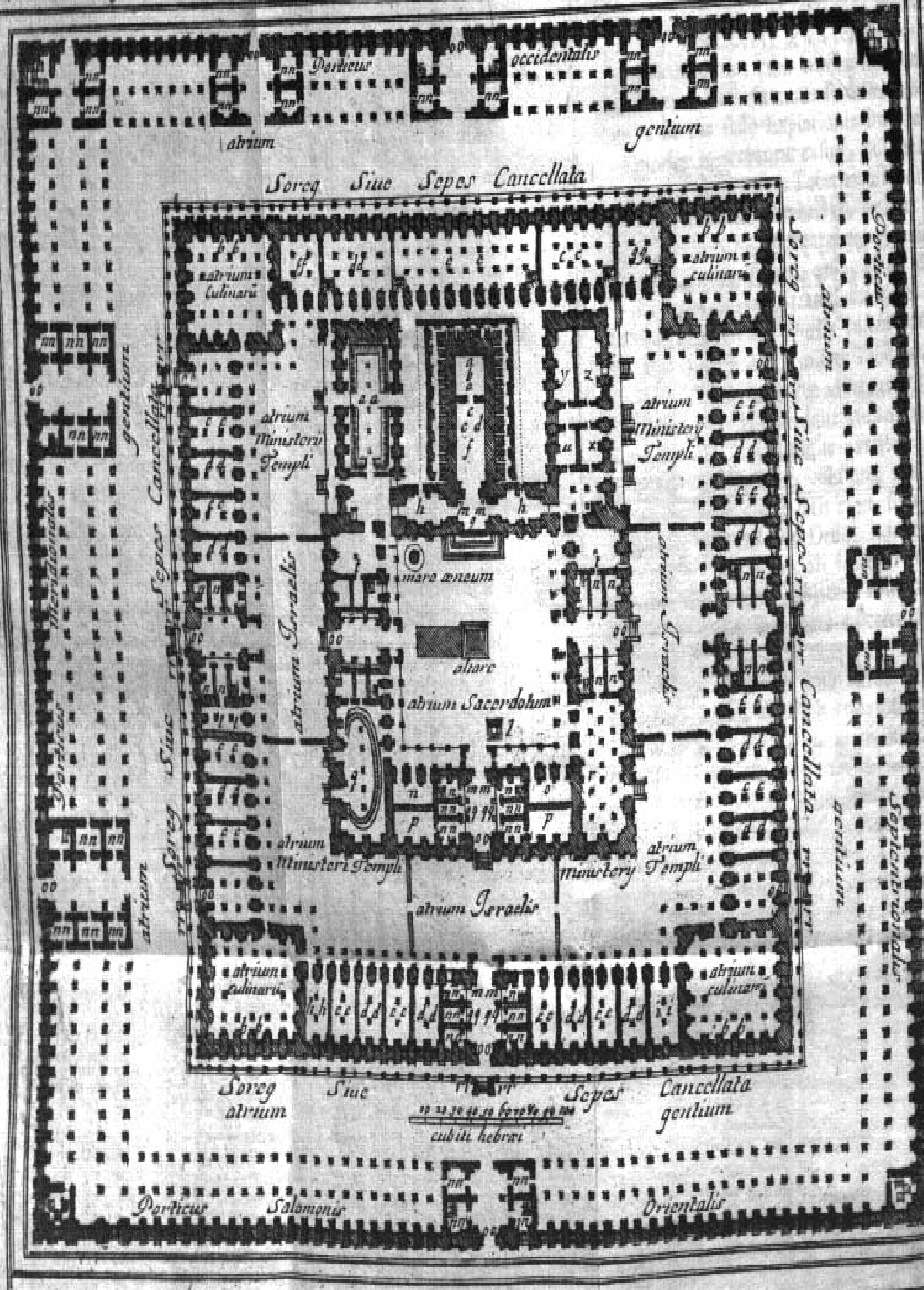

Orthographia Templi Hierosolymitani ædificiorum ejus, et ſubstructionum

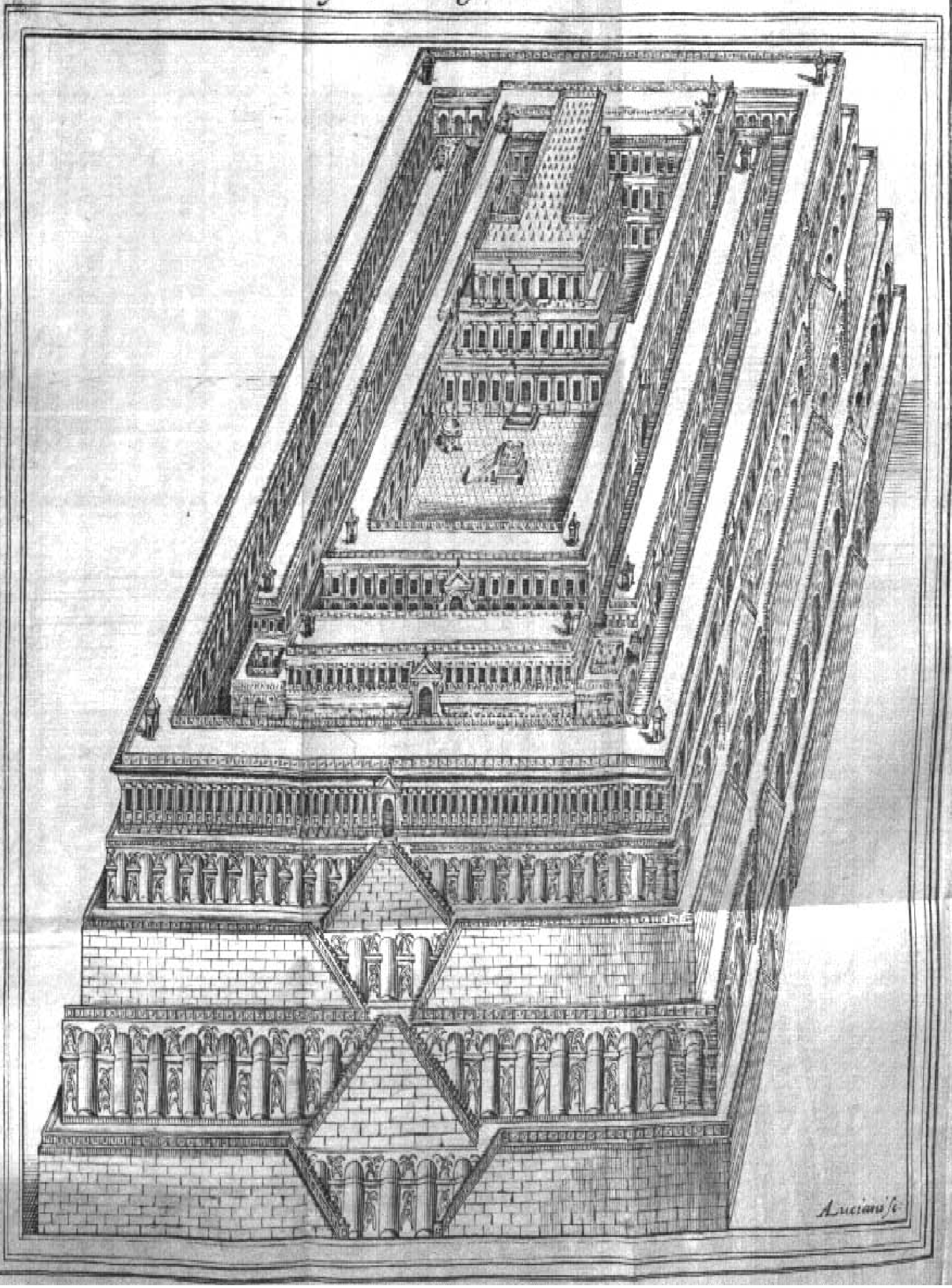

A
יהוה
Imago Sūmi Pontificis
קדש ליהוה
B
Iudæus in Sinagoga populo be-
nedicens attollit Volumen Le-
gis tenens duo ligna tornatilia
circa quæ illud volvitur.
Leo unguibus ſuis lacerat Sigilla,
quibus Liber circa lignum tor-
natile volutus poterat obſignari
ne legi poſſet.
Luciani ſculp.

Imago Viri Iudæi
N
M
P
Q
F
F
F
Z
X
A. Luciani sculp.

Nummorum veterum inter ſe comparatio eorumque Pariſinis Ponderibus æſtimatio

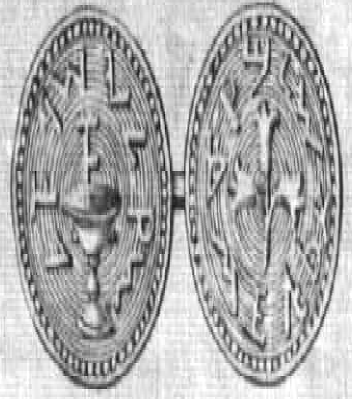

							Gherah quem interpretes reddunt Obolum	Ponderant Pondere Pariſino
						Seſtertius	1	Granis 13 41/100
					Drachma	1	1 1/4	Granis 16 61/80
				Denarius	1	4	5	Granis 67 1/20
			Siclus, ſiue Stater	1	1 1/7	4 4/7	5 5/7	Granis 76 22/35
		Vncia Romana	1	3 1/2	4	16	20	Granis 268 1/5
	Mina, ſiue Mna Hebreum	1	2	7	8	32	40	Granis 536 2/5
Talentum Hebræorum	1	30	60	210	240	960	1200	Granis 16092, ſiue 3 Marcs, 3 Uncys, et 540 Granis
1	50	1500	3000	10500	12000	48000	60000	Granis 804600, ſiue 174 Marcs, 4 Uncys, 504 Granis

Nummus noſter argenteus L'Ecu ponderat 512 Gr. Dimidium ejus 256 Granis. Quarta pars ejus 128 Granis

Marca, le Marc pondus eſt 8 Vnciarum, ſiue Semilibra. Vncia autem continet 576 Grana

Mna Hebræorum, ponderabat 31 Nummis argenteis, cum 226 Granis

Talentum Hebræum nummis eisdem 1572 cum 369 Granis

Luciani sc.

Vaſorum Hebræorum inter ſe Comparatio, et eorum Capacitatis Vaſis Pariſinis æxtimatio

Chomer ſiue Corus	Bathus Epha Amphora	Seah ſiue Satum	Hin	Gomor	Cabus	Log	Quartarius	Sextariorum Romanorum	Vaſorum noſtroru͂
							1	$\frac{1}{6}$	Paulo plus qua͂ tertia pars hemiſextarii Siue Pollices cubici $4\frac{21}{32}$
						1	4	$\frac{2}{3}$	Hemisextarius, et paulo plusquam $\frac{1}{4}$ hemisextra͂ Siue Cubici Pollices $18\frac{5}{8}$
					1	4	16	$2\frac{1}{3}$	1 Pinta, 1 Copina, et $\frac{5}{24}$ hemisextarii – Siue Pollices Cubici $74\frac{1}{2}$
				1	$1\frac{4}{5}$	$7\frac{1}{5}$	$28\frac{4}{5}$	$4\frac{4}{5}$	2 Pintæ 1 Copina, et hemisextarius $1\frac{1}{6}$ Siue Pollicescubia $134\frac{1}{10}$
			1	$1\frac{2}{3}$	3	12	48	8	4 Pintæ 1 Chopina, et $\frac{5}{8}$ hemisextarii – Siue Pollices Cubici $223\frac{1}{2}$
		1	2	$3\frac{1}{3}$	6	24	96	16	9 Pintæ, et hemisextam $1\frac{1}{4}$ Siue Pollices Cubici 447
	1	3	6	10	18	72	288	48	27 Pintæ 1 Copina, et hemiſextarius $1\frac{3}{4}$ Siue Pollices Cubici 1341
1	10	30	60	100	180	720	2880	480	270 Pintæ, et Hemiſextarius $1\frac{1}{24}$ Siue Pollices Cubici 13410

Auciani ſcul:

Semis Pes Parisinus

Pollex

Linea

Veterum menſurarum Longarum jnter Se compa-ratio, earumq juxta menſu-ras Pariſinas æſtimatio.

Stadium	Calamus	Orgya	Passus Romanus	Cubitus Hebræus	Pes Græcus antiquus	Pes Romanus antiquus	Zereth σπιθαμή hebræorum Siue Palmus major	Tophac παλαιστή Siue Palmus Hebræorū	Digitus Romanus	Mensurarum nostrarum
									I	8 Lineæ cum 1/4
								I	4 32/33	3 Pollices et 5 Lineæ
							I	3	14 10/11	10 Pollices 3 Lineæ
						I	1 3/41	9 9/41	16	11 Pollices
					I	1 1/11	1 7/41	3 21/41	17 5/11	1 Pes
				I	1 17/24	1 10/22	2	6	29 9/11	1 Pes 8 Pollices et 6 Lineæ
			I	2 28/41	4 7/12	5	5 15/41	16 4/41	80	4 Pedes cum 7 Pollicibus
		I	1 17/55	3 21/41	6	6 6/11	7 1/41	21 3/41	104 8/11	6 Pedes
	I	1 51/72	2 13/55	6	10 1/4	11 2/11	12	36	178 10/11	10 Pedes cum 3 Pollicibus
I	55 110/123	95 35/72	125	335 15/41	572 11/12	625	670 30/41	2012 8/41	10000	95 Saxpede cum 2 pedib et 11 Pollicibus

CONCORDANTIÆ LITTERARUM
Hebraicarum & Græcarum

ALPHABETUM HEBRAICUM, ſive litteræ Hebraicæ, in quibuſ conſideranda — **ALPHABETUM GRÆCUM, ſive litteræ Græcæ, in quibuſ conſideranda**

Ordo seu numerus	Nomen	Poteſtas seu Sonus	Nomen	Figura	Valor Arithmeticus	Figura	Nomen	Nomen	Poteſtas seu Sonus	Ordo seu numerus
					UNITATIS					
1	Aleph.	a	אלף	א	1	Α α	ἄλφα	Alpha.	a	1
2	Beth.	b vel v	בית	ב	2	Β β ϐ	βῆτα	Bêta.	b	2
3	Ghimel.	g	גמל	ג	3	Γ γ Γ	γάμμα	Gamma.	g	3
4	Daleth.	d	דלת	ד	4	Δ δ	δέλτα	Delta.	d	4
5	He.	h	הא	ה	5	Ε ε	ἒψιλόν	E parvum e breve		5
6	Vau vel vav.	v	וו	ו	6	ϛ Græci exprimunt numerum 6 per hanc notulam ϛ quam vocant Epiſemon Vau				
7	Zain vel Zajin.	z	זין	ז	7	Ζ ζ ζ	ζῆτα	Zeta.	z ds	6
8	Hheth vel Kheth.	hh vel kh	חית	ח	8	Η η	ἦτα	Eta.	e longum	7
9	Teth.	t	טית	ט	9	Θ ϑ θ	θῆτα	Thêta.	th	8
					DECADES					
10	Jod.	j	יוד	י	10	Ι ι	ἰῶτα	Iota.	i vocalis	9
11	Caph.	c vel K	כף	כ ך	20	Κ κ	κάππα	Kappa.	K c	10
12	Lamed.	l	למד	ל	30	Λ λ	λάμβδα	Lambda.	l	11
13	Mem.	m	מם	מ ם	40	Μ μ	μῦ	My.	m	12
14	Nun.	n	נון	נ ן	50	Ν ν	νῦ	Ny.	n	13
15	Samech.	ſ	סמך	ס	60	Ξ ξ	ξῖ	Xi.	x	14
16	Ain, ajin, ghnain	ò, vel ñ, vel gñ	עין	ע	70	Ο ο	ὂμικρόν	O parvum. o breve		15
17	Pe.	p f ph	פא	פ ף	80	Π ϖ π	πῖ	Pi.	p	16
18	Tſade.	ts vel ſt	צדי	צ ץ	90	ϟ Signum numeri 90 eſt ϟ vel ϙ quod Græci vocant Kophe vel Koppa				
					CENTURIÆ					
19	Coph.	q vel K	קוף	ק	100	Ρ ρ	ῥῶ	Rho.	r	17
20	Res vel Reſch.	r	ריש	ר	200	Σ σ ς	σίγμα	Sigma.	ſ	18
21	Schin. Sein.	ſch ſc	שין שין	שׁ שׂ	300	Τ τ	ταῦ	Tau.	t	19
22	Thau.	th	תיו	ת	400	Υ υ	ὖψιλόν	Y parvum.	y u Gallicum	20
				ך	500	Φ φ	φῖ	Phi.	ph	21
				ם	600	Χ χ	χῖ	Chi.	ch	22
				ן	700	Ψ ψ	ψῖ	Pſi.	pſ	23
				ף	800	Ω ω	ὦμέγα	O magnum o longum		24
				ץ	900	ϡ				

Hebræi quinque litteras *Finales* habent, ך *caph*, ם *mem*, ן *nun*, ף *pe* & ץ *tſade*, quæ nuſquam reperiuntur niſi in fine Vocum et quibuſ utuntur in exponendiſ hiſce numeriſ 500 600 700. 800 & 900. Multæ ſunt litteræ Hebraicæ quæ propter quamdam ſimilitudinem inter ſe vix diſtinguuntur ſcilicet *beth & caph, ghimel & nun, daleth, reſch & caph finale, he, kheth & thau, jod, vau, zain & nun finale, teth & mem, ſamech & mem finale, ain & tſade.* Ut dignoſcantur faciliuſ ſic conſiderandæ ſunt.

ב	ג	ד	ה	ו	ט	ס	ע
כ	נ	ר	ח	ז	מ	ם	צ
		ך	ת	ן			

Græci numerum 900 exprimunt per hanc figuram ϡ quam dicunt *Sanpi*, quia fit ex *Sigma* inverſo cum *Pi* litteræ figuram. Ex tribuſ illiſ caracteribuſ *Epiſemon, Vau, Kophe* & *Sanpi* ϡ, qui non ſunt litteræ, intelligitur a Græciſ olim uſurpataſ litteraſ Hebraicaſ *Vau, Tſade* & *Coph* in quarum loco, ut veterem ordinem arithmeticum ſervarent, ſupra dictoſ caractereſ ſubſtituerunt. Unde colligere eſt Græcoſ ab Hebræiſ litteraſ accepiſſe.